

KINMEN KÉSSSEL, BÁRDDAL, ÁGYÚVAL

⊕ SZÖVEG: DEAN KARALEKAS—KARÁCSONYI DÁVID, KÉP: HUANG CHUNG-HSIN

Kinmen egy pár ezer lakosú, kis szigetcsoporthoz tartozó szigetek csoportja Tajvan fennhatósága alatt, mindössze néhány száz méterre Kína partjaitól. A szigetek ma már inkább a híd szerepét töltik be a kommunista és a köztársasági Kína között, ám a hidegháború idején a helyzet sokkal abszurdabb volt, mint azt ma bárki is gondolná!

A kínai polgárháború 1949-es és lezárása után a köztársasági Kuomintang-kormány nemcsak Tajvan szigetén tudta megőrizni hatalmát, hanem a Tajvan-szoros túloldalán, Fucsien és Csöcsiang tartományok partjainál fekvő több apró sziget sem került kommunista uralom alá. Ezek a szigetek – Jicsiangsan, Dacszen, Matsu és Kinmen – közvetlenül a frontvonalban, a szárazföld felől érkező esetleges invázió első vonalában húzódtak. A Csang Kaj-sek vezette köztársaságiak számára ráadásul a szárazföld visszahódítására irányuló stratégia hídfőállásai voltak. A Kuomintang-kormány azonban már az első Tajvan-szoros-i krízis idején, 1955-ben elvesztette a Tajvantól legtávolabb lévő Jucsiangsan

MÁR CSAK VAKTÖLTÉNNYEL

A Kinmen szigeti egyik óriáságyút – a Kínából érkező turistacsoportok nagy örömére – ma is mindennap szertartásosan elsütik a szárazföld irányába

és Dachen szigeteket. Az ott állomásozó katonákat és civileket villámgyorsan evakuálták. Mindkét fél számára világgóssá vált, hogy a másik két szigetvilág, Matsu és Kinmen elvesztése Tajvan bukását is jelentené. A part menti apró szigetcsoportok birtoklása így nemcsak stratégiai, de élet-halál kérdésévé is vált Tajvan számára.

Menetrend szerinti ágyúzás

A frontvonalban, Hsziamentől látótávolságra fekvő pár ezer lakosú Kinmen igazi kálváriája ekkor kezdődött. Megvédése nemcsak Tajvan, de az egész USA-vezette koalíció kiemelt ügyévé vált, a status quót bármi áron fenn kellett tartani. A hidegháború abszurditása akkor hágott a tetőfokára, amikor rendszeressé váltak az ágyúzások Kinmen és a pár kilométerre a kínai szárazföldön fekvő Hsziamen között. Katonai felvonulási területté vált a sziget, amelyet nemcsak bombatölcsérek lyuggattak, de a tajvani haderő hatalmas bunker- és alagútrendszert is épített.

A második Tajvan-szoros-i krízis idején, 1958-ban átlőtt több mint 400 000 aknagránát összesen 2500 tajvani katona életét oltotta ki. A koalíció azonban nem hátrált meg, a partokat elaknásították, és az állóháború velejárójaként éjjelente rendszeressé váltak a kommandósok szabotázsakciói.

A hidegháború forróságához persze hozzátartozik, hogy a nyílt fegyveres összetűzések időszakát leszámítva a Kína felől érkező ágyútöltelék leginkább propagandaanyag volt az imperialista amerikaiak bűneiről, Mao elnök nagyságáról, valamint arról, hogy nem kell aggódni, a kommunista felszabadítók most már bármikor megérkezhetnek Tajvanra. Ráadásul egy furcsa informális megállapodás is tetézte a helyzetet: az egyik nap a szárazföld felől lőttek a szigetekre, a másik nap pedig fordítva. A két szembenálló fél között a szigorú heti menetrend szerint zajló kölcsönös ágyúzás egészen 1979-ig tartott, s Kinmen 1992-ig katonai közigazgatás alatt állt, ahová turisták egyáltalán nem léphettek be. Az élet mégsem állt meg a teljesen, sőt!

Iparági Paradicsom

Tajvan Kínához való közeledése óta a közgazdászok nem győzik magasztalni a Tajvan-szoros két oldala között létrejött feldolgozóipari integrációt, pedig a mindennapos „összefogás” igazából már évtizedek óta működik! Tajvan és Kína között olyan úttörő iparágakban, mint a kés- és bárdgyártás már az 1950-es évek óta összefonódnak a gyártási folyamatok lépései! A kommunista Kína ekkortól már napi szinten „szállította” az olcsó, sőt ingyen nyersanyagot Kinmenre – lövedékek formájában, melynek feldolgozására az élelmes helyiek egész iparágat teremtettek!

Majdnem három évtizeden keresztül a Népi Felszabadító Hadsereg több ezer tonna acélt lött át Kinmenre a minden második nap érkező gránátok formájában, melyeket a helyiek összegyűjtöttek és feldolgoztak, majd Tajvan-szerte értékesítették a híresen elnyűhetetlen és rendkívül éles késeket és bárdokat.

Az 1979-ig átlótt mintegy egymillió nagykali-berű lövedék a Wu család késkészítő műhelye számára értékes, már-már kifogyhatatlan nyersanyaggá vált! A vállalkozást még Wu mester nagyapja kezdte az 1930-as években, aki – a béke jegyében – akkor épp kardokból kovácsolt ekevasat, mivel a sziget már akkor is híján volt a valódi nyersanyagoknak. Azóta már a harmadik generáció űzi a családi mesterséget. Az aknagránátok acéljából kovácsolt kések ráadásul tökéletes szuvenírek, szó szerint magukban hordozva a történelem egy-egy darabkáját. A bárdokon, fejszéken és különböző konyhai késeken kívül a Wu család bicskákat, zsebkéseket, valamint macsétákat is készít.

KÜLDÖTT ANYAGBÓL

Wu mester épp a késalapanyagot, egy Kínából átlótt, hatalmas lövedék acélköpenyét darabolja

 FM 94.2
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR
A rádióban vendégünk a témáról:
KARÁCSONYI DÁVID
Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio

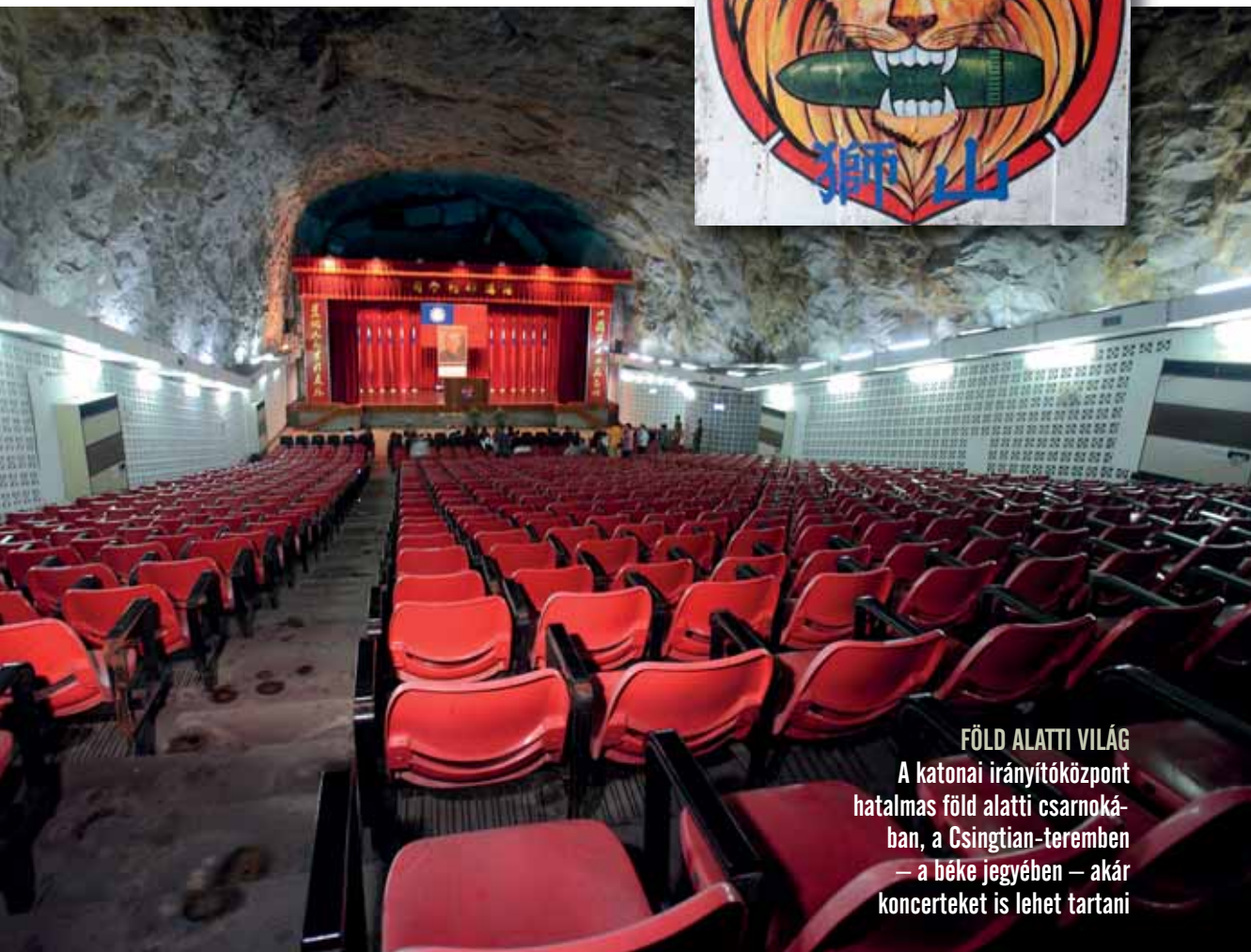
Föld alá kényszerülve

A szigetlakók a harmincéves kés- és bárdnyersanyag-„záporban” az életüket mentve leköltöztek a föld alá. A hidegháborús szembenállás termékeként föld alatti bunkervilág épült ki. A mélyen a sziklákba vájt, kígyózó járatrendszerek az épületek alatt futnak, ahová nemcsak az önkormányzati irodának és az iskolának, de minden magánháznak külön bejárata van.

A csokornyakkendő alakú sziget összeszűkülő, középső részén fekvő Qionglin méltán kapta a „Csa- tafalu” becenevet. Föld alatti járatrendszere majd’ másfél kilométer hosszan fut, 12 bejáratral, parancsnoki állással, több bunkerrel és menedékhellyel. A kimondottan nem klauszrofóbiásoknak kitalált helyszínen ma már turistakirándulásokat vezetnek.

A sziget délnyugati részén fekvő Zhaishan bunkerrendszeréhez egy 360 méter hosszú, 10 méter széles és 8 méter magas föld alatti „kikötőmedence” is tartozik, ami elég nagy ahhoz, hogy kisebb hadihajók is védelemre találjanak a kínai bombázás során.

A „hegyi oroszlán” lövészdandár bunkerében feltűnő, de nem megmagyarázhatatlan szimbólum az alakulat logója: egy oroszlán, ami a szájában egy ágyúlövedéket tart! Az egység járatrendszerében akár teherautók is közlekedhetnek. Itt helyezték el azokat a tarackokat, amelyek hatótávolsága 32 km, kétszer annyi, mint amennyi ahhoz szükséges, hogy elérjék a kínai partokat! Az egyik óriáságyút ma is minden nap szertartásosan elsütik...

FÖLD ALATTI VILÁG
A katonai irányítóközpont hatalmas föld alatti csarnokában, a Csingtian-teremben – a béke jegyében – akár koncerteket is lehet tartani

TÜZES SZIGET

Kinmen nemcsak az ágyúról, de a tüzes kaoliangról, azaz az akár 80 fokot is elérő kölespálinkájáról is híres

A BÉKÉSEBB RÉGMÚLT NYOMAI

A komprádorok díszes házai ma már a Kinmenre érkező turistákat fogadják

HANGHATÁSRA ÉPÍTVE

Kinmenen található a világ leghatalmasabb hangfala, ami betonból készült, és tajvani propagandát sugárzott a partok felé. A hangerőt maximumra tekerve akár fegyverként is használhatták e demoralizáló eszközt: az ellenség katonái ilyenkor először háynyi kezdtek, majd a dobhártyájuk is beszakadhatott. A hangszórócsaták a hidegháború bevett eszközei voltak Berlintől Kinmenen át egészen a koreai Panmindzsonig (balra fent)

Túl a háborúskodáson

A Kínai Népköztársaság és a Kínai Köztársaság több évtizedes háborújának frontvonalán fekvő Kinmen mára kötelező látnivalóvá vált minden, a kínai polgárháborúról vagy Tajvanról tanuló diák számára. Emlékhely és kiállítás pedig mindenről van: még az egykori katonai bordélyház is nyitva áll múzeumként a látogatók előtt.

Az egykori üzletemberek, kereskedők és komprádorok (kínai munkafelügyelők) jellegzetes, minnan stílusú udvarházai ma már vendégházként működnek, és mivel a föld kiváló cirkot terem, a tüzes kaoliang, Tajvan egyik legfontosabb szeszesital-exportcikke is igen komoly vonzerő.

A népi Kínából érkező turisták számára Kinmen korábban (2003 óta) vált látogathatóvá, mint maga Tajvan szigete! A politikai falak leomlani látszanak: az emberek végre beléphetnek a szigetre, melyet eddig csak a partról láthattak.

Kinmen olyannyira különbözik Tajvan többi részétől, hogy mindenképpen megéri időt fordítani rá, ha ezen a tájon járunk. Persze a szigetlakók által faragott szél-oroszlán istenek, a síszak Kinmentől Tajvanon át egészen a Ryukyu-szigetekig mindenhol megtalálhatók, utalva arra, hogy a fel-fellángoló szigetvíták ellenére az egész régió kultúrája azért egy tőről fakad. ☺

KÉSZEN ÁLLSZ EGY FERGETEGES ŰRUTAZÁSRA?

Kapcsolj hiperűrsebességre,
és fedezd fel a világegyetem rejtelseit!
Jelentkezz űrhajósnak, vakációzz a Marson,
és légy szemtanúja egy csillag születésének!

Miért nem vonz
a gravitáció?

Helló, Földlakó!

Persze, hogy találkoztam
már idegennel...

